

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, hétfő, június 20-án.

169. szám.

Viharok.

Európában nem a spanyol-amerikai háboru a legaktuálisabb kérdés. Ez a háboru, mielőtt koczája jobbra vagy balra eldőlt volna: elposványosodott szerencsésen. Nem érdekel senkit, úgy látszik, még a hadviselő feleket sem valami nagyon. Az a kis riadás is megszűnt, amit az angol-orosz diplomáciai mozgolódás okozott Kínáért. Támadt valami egyéb helyette, más viszonyok között talán köznapi baj, most azonban olyas természetű szimptóma, amiből könnyen támadhat bonyodalom. Pár nap óta majd minden napra esik egy-egy kormányválság. Előbb megbukott a francia Méline-kabinet, nyomban utána az olasz Rudini-kormány. Nem mernék állítani, hogy a két katasztrófa egyugyanazon forrásból fakadt; de vitathatatlan, hogy földidézésükben hasonlatos okok is játszottak közre. A Méline-kormányt a kamara nem valami nagyjelentőségű kérdésben buktatta meg és most nem találkozik politikus, aki birna kormányt alakítani, sem párt, amely vállalkoznék a kormányzásra.

Franciaországot hónapok óta egy politikai pör tartja izgalomban, amelyben részes minden számottevő politikai párt, amelyben mindenfajta bíróság tartott tárgyalást és hozott ítéletet és amelyben még sines világosság. Magában kicsiségnek tetszhetik a Dreyfus-ügy, de következményeiben még sem az. A teljes világosság, akárhogyan erősködnek azon, hogy ebben a kérdésben a mindenható és mindenek fölött álló státus-érdekbe ütközött volna, aligha szül annyi komplikációt, amennyit szült az a titokzatosság, amelybe burkolták ép a státus-raison érdekéből. S ha Franciaország kamarája bizonyos züllöttséget mutat, úgy abban része van annak a taktikázásnak, amelyet játszottak, de amelyet nem magyaráztak meg.

Antoinette metamorfozisa.

— Irta: Jean Bézangon. —

Levallois Antoinettet, Levallois Armand Louis néhai tengerész-tiszt leányát az egész Quartier Latin fiatalága ismerte.

A kis Antoinette a diáknegyed egyik szűkebb utcájában lakott anyjával, egy ódon háznak harmadik emeletén.

Tizenhat esztendő volt, tehát fiatal. Azonfölül ennyivalóan kedves és csodamódon szép is. Mikor egyszerű kartonruhájában, fehér szalmakalappal a fején, imádságos könyvvel a kezében végigment az utcán: mennyi titkos sohajtás és epedő tekintet kísérte utjában.

Mindenki szerette a kis Antoinettet és — noha kissé kacér volt — tisztelte is. Volt valami tiszteletet és szeretetet gerjesztő a megjelenésében még akkor is — ha kacérkodott.

Híu volt a kedves és nagyon szerette, ha bámulják. A diákok — hálás publikum! — messziről észrevették ha közeledett, megálltak, jól megnézték s amikor már elment mellettük, akkor is utána néztek, amíg el nem tűnt az utcasarkon.

Vérig sértette, ha valaki elment mellette és nem nézte meg.

Egyszer két diák jött vele szembe.

— Nézd, meg ezt a leányt, de jól, mondta az idősebbik.

A történet tanúsága szerint Európa közállapotainak sohasem volt merőben közömbös, ha a latinfajú népek életét kórok dulták. A francia forradalom következményeiben kihatott az egész kontinensre és nemkülönben a restauráció is. A szent szövetség aerája a kegyesség és az atyáskodás iszákjából hintette el azt a magot, amely rövid életű, nem nagyon véres, de kitörésekor mégis elég megrázó forradalmat zuditott a kontinensre.

Az olasz egység hosszas és küzdelmes vajudása segítség volt abban, hogy megszületett az általános parlamentarizmus. És most talán más-más okokból, bizonyára más-más fokban, egymáshoz hasonló kör ássa alá a fiatal republica és a nem idős királyság intézményét. Egészen külső okok magyarázzák, ha a kör mégis az Italia unitában súlyosabb, mint a francziák földjén. Olaszország mindig szegényebb volt Franciaországnál és az egység, meg a királyság csak növelte a szegénységet. Az egységes Olaszország kapott modern intézményeket, de megtartotta a középkori szokásokat, a vagyon és a jog szinte érthetetlen egyenlőtlenségét. Igen kevés, majdnem semmi sem valósult meg azokból az álmokból, amelyekért az olasz annyi ideig konspirált és annyi vért ontott. A parlamentarizmus pedig oly gyarló módon váltott be, hogy irigylésre méltóvá tette elődjét: a sokfajta helyi autokratizmust.

Mind e szimptómák mire vallanak, ha nem arra, hogy az a rendszer, amelyet panaceának hirdettek, amelytől haszontalanul vártak üdvöt, készülő esődöt mondani? Olaszországban Umberto immár huszéves királysága alatt egymást érték a skandalumok, a melyek egytől-egyig a köznyelven korrupciónak nevezett bűzös forrásból fakadtak. Az emberek hite megrendült a rendszerben is,

a politikusokban is. Aztán az adminisztratív kormányzás nyomorúságaihoz hathatósan járult hozzá az egymás nyomába házó kormányok szerencsétlen külpolitikája. Belül romlottság, kívül kudarc. Roppant terhek az államért, nagy fogyatékoság a munkában és a kenyérben. Orvosságul minden pontjában reakzionárius program. Ime az okok, amelyek a Rudini-kormányt megbuktatták.

Ne áltassuk magunkat azzal, hogy a mondott kormányválságok belügyei az illető államoknak. A középkorban fizikai járványok söpörték végig Európát, amelyek sohasem maradtak meg azok között a határok között, ahol keletkeztek. Most az erkölesi járványok korát éljük. Sem a geográfiai, sem a politikai határ nem biztosít arról, hogy nem látogathat el hozzánk, vagy legalább a szomszédunkba is — előbb-utóbb.

POLITIKAI HIREK.

A katolikus autonomia. A katolikus autonomia alapelveinek és szervezeti szabályzatának kidolgozásával megbízott kilencztagú albizottság hosszas pihenése után holnap, hétfőn délután négy órakor a főrendiház ülésében. újból hozsalát rég megkezdett alapos munkájához. Értésülésünk szerint az albizottság megállapítja a többek között, hogy a nyári hőség miatt egyelőre mennyi időre függeszse föl ismét lázas tevékenységét.

Két főrend mentelmi ügye. A főrendiház mentelmi bizottsága holnap, hétfőn délelőtt 11 órakor tárgyalja az esztergomi büntető királyi járás-bíróságnak megkeresését báró Nikolic s Fedor főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában és a budapesti IV. kerületi kapitányságnak kihágás vétségének elkövetése miatt gróf Keglevich István főrendiházi tag mentelmi jogának felfüggesztését tárgyazó felterjesztését.

— Én bizony nem nézem, ha még olyan szép is. Miattam ne kelljen egy leánynak se pirulnia.

Antoinette éppen akkor ment el mellettük. Az ártatlan ifju csakugyan nem nézte meg. A kis rózsza boszusan és eléggé hallhatóan jegyezte meg:

— A szemtelen! Még csak rám se nézett! Ilyen volt a kis Levallois Antoinette.

Egy napon igen nevezetes esemény történt Antoinettel. Hosszu szoknyát kapott. Ez a változás sok más változást vont maga után, de mi csak a legnevezetesebbet fogjuk elmondani.

Mikor először ment ki az utcára hosszu szoknyájában — természetesen nagy zavarban volt — az ismerősök mind csodálkozva mondták egymásnak:

— Nini! Antoinettenek hosszu szoknyája van! Néhány neveléslen vidéki ifju még ujjal is mutatott rá.

Ettől a naptól kezdve egészen más szemmel nézték. Nem volt már Antoinette, nem volt már gyermekleány, hanem egészen komolyan Antoinette kisasszony, sőt némelyek nagyféléken csakis Levallois kisasszonynak merték szólítani.

Különös hangulatban ment haza egy napon Antoinette. (Már mi csak maradjunk a bizalmasabb és rövidebb megszólításnál.) Hiába faggatta az anyja, hogy mi baja, a legjobb akarattal sem tudta

megmondani. Majd sirt, majd nevetett, de úgy, hogy a szegény asszony aggódni kezdett.

— Uram segits, csak nem bolondult meg ez a leány?

Dehogyan bolondult, dehogyan! . . . Különben — ahogy vesszük. Szerelmes lett Antoinette, fülig szerelmes, már amint az ilyen leányoknál szokásos. Hirtelen támad a szerelmük nagy erővel, aztán hamar el is kamvad. Bolondság, de szép és kedves bolondság!

Édes anyja aTg várta, hogy este legyen. Alig áldozott le a nap, már is nógatta a leányt:

— Feküdj le, Antoinette, legalább elalszol és elmúlik a bajod.

A jámbor öreg azt hitte, hogy reggelre megint olyan lesz a leánya, mint azelőtt volt. Nem, asszonyom, nem! Ilyen hamar még az első szerelem sem múlik el! Egy éjszaka alatt? . . . Ugyan mit is gondol?

Antoinette ettől a naptól fogva nagyon megszerette a — hosszu szoknyáját. Szentül meg volt róla győződve, hogy az hozta a szerelmét. Olyan gondosan tisztította minden nap, hogy alig maradt rajta egy-két porszem.

— Legyen olyan tiszta, mint a szerelmem, gondolta, míg a kafejével végigszántotta a szép ruhát.

Anyjának semmit sem szólt az ideáljáról.

Az autonomisták ellen. Fiuméből táviratozzák: A magyar kormány amaz intézkedését, melylyel az autonomisták táborához tartozó több hivatalnok áthelyeztetését elrendelte, itt mindenki a helyzet természetes következményének tekinti és a magyar érzelmi polgárok körében nagy meglepéssel fogadták. Annál nagyobb feltűnést kelt, hogy egyes vállalatoknál, melyek a kormánytól jelentékeny szubvencziót élveznek, még mindig az autonomisták legelszántabb hívei viszik a főszerepet. Így a magyar-horvát gőzhajótársaság elnöke formailag állásáról lemondott ugyan, mert nem akart az autonóm párttól megválni, de máig sem fogadták még el a lemondást és nem neveztek ki helyébe utódot; a társaság vezértikára is elkésredett autonomista. Van Fiumében meg több vállalat is, mely busás szubvencziót huz, melyeknek igazgatói azonban ellentétbe helyezik magukat a kormánnyal. Ezekre vonatkozólag a közvélemény erőlyes intézkedéseket vár a kormánytól.

Madarász József aranymandátuma.

(Távirati tudósítások.)

Ritka ünnepet ült ma a sárkereszturi kerület választópolgársága. Ötven éve annak, hogy ugyanazt a képviselőt küldi ugyanazzal a programmal a képviselőházba. Nemcsak Magyarországon, de alkotmányos országban egyáltalán nem volt még erre eset. Madarász József ünneplésére sok képviselő utazott le a fővárosból, akiket a sárkereszturi állomáson az ezekre menő tömeg lelkesen üdvözölt. A vendégek a pályaudvaron érkeztek, ebéd után pedig százas bandérium vezette őket a sárkereszturi kerületbe. A község főterére, a közgyűlésre mentek, amelyet Forgách Endre nyitott meg, hangsúlyozva a mai nap jelentőségét. Az egyes küldöttségek üdvözléte után az agg képviselő mondott meghatva köszönetet.

Midőn Madarász József az emelvényre lépett, perczekig tartó éljenzést fogadták. Egyetlen virágos kertté alakult — egymond — e kerületnek egész lakossága. Midőn 50 év előtt felkérte őt e kerület polgársága, hogy képviselje őket az országgyűlésen, bejárva e kerületet, azt tapasztalta, hogy ez lesz neki az az alap, az a föld, amelyen fennen hirdeti a függetlenség elveit, miket már gyermekkorától magába szívott. (Lelkes éljenzés.) Köszönetet mond e kerületnek, hogy ama zászló iránt, amelyre 1848-ban, ma 50 éve, felesküdt, hű maradt törhetetlenül. Ez a kerület az 1874-ben

Mikor egy reggelen bevallotta, hogy szerelmes, az asszony váltig kérdezte, hogy ki az az ifju, aki annyira belopózott a szívébe? De Antoinette nem árulta el egy szóval sem. A leveleket, miket titokban kapott tőle, gondosan elzárta a fiókjába, nehogy meglássa az anyja. A virágokat megmutatta, azok nem árulhattak el semmit.

Két hétig tartott a boldog szerelem. Paul Charbonniére ekkor hazautazott szüleihez és szigorúan meghagyta Antoinettenek, hogy ne írjon neki, amíg otthon lesz, mert a családja megharagudhatnék érte. A szerelmes kis leányt ez a lealázás mélyen sértette.

— Hát az szégyen talán, ha az ember levelet kap attól, akit szeret? kérdezte a sirástól szagotlan.

A fiatalember, mint afféle vidéki, nagyon ügyetlen volt és azt felelte a zogóko Antoinettenek: — Nem szégyen, hanem kellemetlen.

— Kellemetlen! Oh, hogy ezt meg kellett érnem, Charbonniére ur! Én... nagyon szerettem önt... és ön megalázott és elutasított engem. Kellemetlen... Tovább nem szólhatott, mert a szavai csuklásba fultak a nagy sirástól. Paul kezét szorította vele, ügyetlenül, mint egy fajankó, aztán elment. Antoinette fölemelte a fejét, hogy utána nézzen, de a könyveitől nem láthatta. Bánatosan ment haza a szegény és odavetette magát anyja lábai elé:

— Anyám, édes anyám, olyan boldogtalan vagyok! Add vissza, kérlek — a rövid ruhámat!

proklamált program alapján álls azt akarja, hogy Magyarország független, önálló legyen. (Lelkes éljenzés.)

Midőn tehát összejött e kerület polgársága ma, hogy megünnepelje a romlottságnak indult, erkölcstelen világban a tiszta, független eszmék diadalát, virágos kertté alakult át e kerület, a honnan minden magyar, ki hazájáért és hazája függetlenségéért küzd, erőt meríthet. (Igaz.)

Ő nem akar második Mózes vagy második József lenni, csak az az óhajta, hogy Magyarország még az ő életében ünnepelje meg teljes függetlenségét. (Felkiáltások: Ugy legyen! Lelkes éljenzés.)

Madarász József beszéde után Kossuth Ferencz és a többi képviselő is szólott, majd Meszlényi Lajos felolvasta és elfogadásra ajánlotta a következő határozati javaslatot:

„Fehér vármegyének sárkereszturi kerülete midőn a mai nap lelkesedéssel üli meg függetlenségi elvének 50 éves diadalait, büszkén tekint vissza a mult felszázadra, melynek folyamán daczára a többször megkísérlett vesztegetés eszközeinek, tisztán az elvek parancsait követve, mindig hűen állott meg ama meggyőződése mellett, hogy hazánk csak úgy lehet igazán boldoggá és szabaddá, ha törvényben biztosított jogainál fogva teljes önállóságot és függetlenségét visszanyeri. A mai ünnep is e meggyőződésből kifolyólag felszólítja az ország minden választókerületét, miszerint hasonló kitartással megvetve a jövőben a vesztegetés és erőszak minden eszközét, csatlakozzék azon elvekhez, amelyek egyedül vezetnek azon cél elérésére, hogy népünk vagyoniilag, országunk erkölcsileg és politikailag igazán szabaddá és függetlenné lehessen.”

Ezt a határozati javaslatot óriási lelkesedéssel elfogadta a népgyűlés.

Végül Koller Tivadar zárószavával a népgyűlés véget ért.

A képviselők még az esti vonattal a városba visszautaztak. Madarász József az ország minden részéből nagyszámu üdvözölő táviratot kapott.

KÜLFÖLD.

A német választások. Berlinből táviratozzák: A birodalmi gyűlési választások eredménye a következő: Megválasztottak: 38 konzervatív, 10 birodalmi párti, 85 cenztrumpárti, 5 reformpárti, 10 nemzeti szabadelvű, 1 egyesült szabadelvű, 1 szabadelvű néppárti, a gazda-szövetség 1 tagja, 32 szociáldemokrata, 13 lengyel, 1 dán, 9 pártonkívüli és a paraszt-szövetségnek 3 tagja. 188 pótválasztás szükséges. A konzervatívok 4 kerületet hódítottak és 4-et vesztek, a birodalmi párt 1-et hódított és 1-et veszett. A cenztrumpárt 5-öt hódított és 1-et veszett; a reformpárt 5-öt veszett; a nemzeti szabadelvűek 3-at hódítottak és 7-et vesztek; az egyesült szabadelvűek 3-at vesztek; a szabadelvű néppárt 4-et veszett; a német néppárt 4-et veszett és a szociáldemokraták 3-at hódítottak és 3-at vesztek, a lengyelek 1-et hódítottak és 6-ot vesztek.

Ferdinand és hadserege.

Szófia, június 18.

Minden jel, hivatalos és nem hivatalos, arra mutat, hogy Ferdinand fejedelem dicsőséges uralkodását Bulgáriában megelégtették s tüzzel-vassal készítik az utat az orosz okkupációnak. És hogy a hadsereg hazafias elemeiben ellenállásra ne találjanak, a parlament b i z o t s á g segélyét veszik igénybe. E bizottságnak, melyet még Geser pénzügyminiszter javaslatára alakítottak meg, az a hivatása, hogy az ország pénzügyeiben iparkodjék az egyensúlyt helyreállítani s a kiadásokat lehetőleg kissebbíteni. Nagy buzgalomban a parlamenti komisszió a bíróságok, a gimnáziumok számának csökkenését hozta javaslatba s így kerülő úton ért a hadsereghez, melyet egészen fölöslegesnek tart.

Akármi legyen nagy is a hadseregünk, írja a bizottság hivatalos jelentésében, ellenségeink mégis meg fognak verni. A hadsereg létszámát tetemesen le kell szállítani s arra kell töre-

kedni, hogy az állam egy idegen hatalom pártfogása alá helyesztessék.

Nem szóról szóra idézek, de az értelem hű. Ezzel tehát a hivatalos Bulgária így — szóban visszavonhatatlanul meghódolt az oroszoknak s eddig bizonyára inkább csak az oroszokon mulik, hogy Bulgáriát nem okkupálják s Ferdinand fejedelmet le nem szállítják trónjáról s tetszésére nem bízzák, hogy vagy menjen haza, vagy menjen Szibériába valamely kozákezred parancsnokának.

Különben már Ferdinand fejedelem is kezdi érezni, hogy kormánya és közötté a viszony tarthatatlan. Szeretné már a minisztereket lemondadni, sérti őket mellőző magaviseletével, de a miniszterek nem sokat hederítenek uralkodójuknak mellőzésére. Megtörtént, hogy nyilvános ünnepélyen a miniszterekre rá sem nézett s mellettük megállva, igénytelen emberrel kezdett tüntetőleg beszélgetni. Vagy csak az imént történt meg az, hogy Todorov minisztertől Markov konstantinápolyi diplomáciai ügyvivő egy hónapi szabadságot kért oly feltétellel, hogy arra az esetre, ha szabadságát meg nem kapja, állásáról le fog mondani.

A miniszter az ügynöknek nem adta meg a szabadságot, mire ez haza jött, ő beadta lemondását, melyet a miniszter elfogadott. A fejedelem, hogy miniszterét kényszer helyzetbe hozza, a lemondást nem fogadta el, Markov megkapta a szabadságot s maradt továbbra is diplomáciai ügynök.

A miniszternek erre mennie kellett volna, de eszeágában sem volt s nem törődve a fejedelem kegyével, segíti miniszterét abban, hogy az orosz okkupálásnak az utat egyengessék.

Az amerikai háború.

London, június 19.

Manillából az a hír érkezett ide, hogy a város tegnap elesett. A német és egyéb, a kikötő előtt horgonyzó hajók legénységüket partra szállították, hogy államaik honosait megvédjék és a tagal néptörzseket a fosztogatástól visszatartsák. A hír megerősítésre szorul. (N. W. T.)

Madrid, június 19.

Itt az a hír kering, hogy Manilla kapitulált és Augusti tábornok letette a főparancsnokságot. A miniszterek hisznek ugyan e hír lehetőségében, azonban kijelentik, hogy a kormány nem kapott jelentést erre vonatkozólag. S a g a s t a valótlannak tartja ezt a hírt.

Madrid, június 19.

Valótlan az a hír, hogy Manilla kapitulált és Augusti főkormányzó letette volna a főparancsnokságot.

Madrid, június 19.

Magántávirat szerint a santiago kikötőben vivott utolsó ütközetben egy ágyugolyó állítólag egy amerikai pánczéshajó fedélzetére esett és az egész legénységet, amely épen ott volt, elsöpörte. Egy másik golyó egy amerikai cirkálóhajó kéményét találta és megrongálta.

A „Fabra“-ügynökség jelentése szerint az amerikai hajóraj Havanna előtt állandóan tétlenül áll. Havanna gyarmat-kormányja nagy energiát fejt ki. A havannai egyetem tizen négy tanára, aki a háború zavarai elől elmenekült, visszatért.

A tengerészeti miniszter, midőn a Camora tengernagy parancsnoksága alatt elindult hajóraj rendeltetéséről kérdezősködtek, megadott minden felvilágosítást.

A spanyol sajtó egyhangulag tiltakozik az amerikaiak amaz állítása ellen, hogy a spanyol katonák az ellenség holttesteit megcsonkították volna és kijelentik, hogy ezt azért híresztelik, hogy az Egyesült-Államok lakosságát Spanyolország ellen felizgassák.

Spanyol lovagias ügyek.

Madrid, június 19.

Cabrana márkai képviselő egy benyújtott indítványát illetőleg a kamara elnökével történt összeszólalkozása következtében levelet intézett hozzá, amelyben személyét megsértette. Vega Armijo, a kamara elnöke erre elküldte megbízottait Cabranához.

Sanchez Guerra Martina kamara ülésének utolsó órájában indítványt nyújtott be, hogy az ülést jelentsék ki zárt ülésnek. Ezt elfogadták.

Ezen az ülésen Sanchez állítólag azt mondta, hogy a parlamenti ügyek csak a parlament elé tartoznak és nem magánügyek.

Cabrina a felolvasta a kamara elnökéhez intézett levelét, amelyben kihívó kifejezések vannak, és megjegyezte, hogy Vega Armijo már elküldte hozzá megbízottait.

Silvela azt tanácsolta Cabrinának, hogy vonja vissza levelét; ugyanezt a tanácsot adták Sagasta, valamint Salmeron és Robledo is.

Cabrina megígérte végül, hogy követni fogja tanácsukat.

Sagasta ezután kijelentette, hogy Cabrinana a levelet visszavonta és ezzel az ügy elintéztetett.

Madrid, június 19.

Azt hiszik, hogy a kamara bizalmat fog szavazni Vega di Armijo elnöknek. Ha ez meg nem történik, az elnök el van tökélve, hogy lemond.

Az amerikaiak ellen.

Madrid, június 19.

A katalóniai unio kiáltványa, amelyet 35 egyesület és Katalónia 18 nagyobb lapja is aláírt, gáncsolja a kormány elővigyázatlanságának és óvatosságának hiányát és azt mondja, hogy az amerikai Egyesült-Államok támadása minősíthetetlen; Spanyolországnak azonban abba kellene hagynia ezt az egyenlőtlen és veszedelmes harcot. A birtokok átengedése, amelyekbe most belenyugszik, kevesekre nézve lesz fájdalmas és kevesebb áldozatba fog kerülni, mint később, és a katonák ezreinek halálát és a munkások nyomorát fogja megakadályozni.

Madrid, június 19.

A „New-York Herald“-nak az a jelentése, hogy Mac Kinley elnök Cervera tengernagyot és Pando tábornagyot személyesen tette felelőssé Hobson életéért, itteni katonai körökben kinos benyomást tett. Azt mondják, hogy Mac Kinley megmutatta ezzel, hogy fogalma sincs a spanyol katonai becsületről. Különben a spanyol katonák teljesen megvetik az ellenség minden fenyegetését. Az ily eljárás eredménye csak az lehet, hogy lehetetlenné teszik a foglyok kicserélését.

Haditanács Washingtonban.

Washington, június 19.

A fehér-házban tegnap haditanács volt, amelyen Mac Kinley elnök, Long tengerészeti miniszter, Alger hadügyminiszter, Miles tábornok, Sicard tengernagy és Mahan kapitány vettek részt.

TÁVIRATOK

A montenegrói határvillongás.

Cettinje, június 19. A montenegrói kormány jelentése szerint a határon történt tegnapi csatározásnál, amely egy óra hosszat tartott, a mohamedánokat Berana közeléig visszaszorították, ahol azok a török útegek védelme alatt vonultak meg. Állítólag sokan meghaltak és megsebesültek. Ma délelőtt nem érkeztek hírek a határról. Remélik, hogy ma nem lesznek összeütközések.

Konstantinápoly, június 19. A Beranába utazott Saad Edin basának újabb utasításokat küldtek. A montenegrói kormány azt kívánja, hogy Beranában konzuli ügyvivőséget létesítsenek a Skutariban fennálló ügyvivőség mintájára. A porta ezt a követelést egyelőre nem teljesítette.

Belgrád, június 19. Ideérkezett jelentések szerint Úszkubból négy tábor rendes török katonaságot, Szalonikiból ugyanannyit és Mitroviczából két tábornok indítottak Beranába. Hír szerint a vasszojeviczei keresztény törzsek is

fellázdak az albánok kihívó magatartása következtében. Egész Ó-Szerbiában, úgy a mohamedán, mint a keresztény lakosság közt nagy a forrongás.

Konstantinápoly, június 19. Az itteni montenegrói ügyvivő ismét erélyes jegyzéket nyújtott át a portának az albánok betörése ügyében. A betörés ismétlődése esetére minden felelősséget a portára hárít a jegyzék. (N. W. T.)

A Palacky-ünnep.

Prága, június 19. Ma délben volt a Palacky-émlék ünnepélyes alapkövetétele. Az ünnepi menet, amely az idegen vendégekből, a prágai városi képviselőkből, számos vidéki polgármesterből, lovas sokolistákból, sok egyetből és olyan kocsikból állott, amelyekben történelmi néprajzi élőképek voltak, az ünnep színhelyére vonult, ahol Podlipny polgármester üdvözlő beszédében a cseheknek az uralkodó iránt való odaadását, igazság- és szabadságszeretetüket hangsúlyozta. Az ünnepi beszédet Herold képviselő tartotta. A kalapácsütéseket Lobkovitz tartományi főmarsall, Podlipny, Herold, Rieger és a külföldi vendégek végezték. Ezután megnyitották a szláv hírlapírók kongresszusát.

A francia kormányválság.

Páris, június 19. Sarrieu, aki békéltető miniszteriumot akar alakítani, ma a köztársasági párt mérsékeit és radikális csoportjainak több kiváló tagjával tanácskozott, hogy megtalálja a jelentékenyebb republikánus frakciók megegyezésének alapját.

Páris, június 19. Sarrieu ma Ribot-val, Dupuy-val és Poincaré-val tanácskozott, mely alkalommal a jövedelmi adó kérdését tárgyalták. Ugy látszik, hogy megegyezés csak írásbeli jegyzőkönyv alapján jöhetne létre, amely eloszlatna minden félreértést. Sarrieu eziránt Bourgeois-val fog tárgyalni.

A Reinach-ügy.

Páris, június 19. Reinach volt képviselő azt kívánja, hogy a fegyelmi bíróság, amely előtt neki június 24-én kell megjelenni, a következő tanukat hallgassa ki: Saussier és Brugère tábornokokat, Hanotaux minisztert, Ranc szenátort, Piquard volt ezredes, Bertulus vizsgálóbíró és a „National Review“ kiadóját. A „Review“ cikkét Conybeare régen írta, aki az anyagot cikkéhez állítólag Panizzardi ezredestől kapta.

Volta emléke.

Milano, június 19. Como-ban a jövő tavasszal Volta Sándor, a Volta-oszlop feltalálója születésnapja századik évfordulóján neuzetközi táviró kongresszus és egyidejűleg elektrotechnikai kiállítás is lesz. (N. W. T.)

Az olasz kormányalakítás.

Róma, június 19. Umberto király ma délután Ricotti tábornok és Saracco szenátorokkal tanácskozott.

Róma, június 19. A Stefani-ügynökség korainak nyilvánítja azt a hírt, hogy Umberto király már megbízott valakit a kabinet-alakítással. A válság még csak a tanácskozások stádiumában van.

Róma, június 19. A király ma külön-külön fogadta Biancherit, Sannino-t és Visconti Venosta marquese-t. A király valószínűleg Sannino-t bizza meg a kabinet-alakításával. A kormányfő azonban nem ő, hanem Visconti Venosta lesz, aki a külügyminiszeri tárczát veszi át. Sannino alighanem pénzügyminiszter, Zanardelli közoktatásügyi, vagy belügyminiszter. Peiu tábornok hadügyminiszter lesz. Ha Sannino vállalkozása nem sikerülne, hivatalnokminiszteriumot nevez ki a király. (N. W. T.)

HIREK.

Az olvasókhöz.

Az Országos Hírlap új negyedévhez közeledve, nem tesz olvasóinak új és hangzatos ígéretek. Ellenkezőleg azt sorolja fel, hogy mit ígért, mikor megindult.

Megígérte, hogy teljesen független lesz pártoktól és a kormánytól; hogy a magyar állam fénye, méltósága és erősödése az a szent háromság, amelyben hisz, amelyet vall és amelyben élni akar. E törekvésből kiindulva ítéli meg az előbontakozó politikai kérdéseket.

Megígérte, hogy a szabad elvűségnek lesz szószólója a szónak magyar átérzésében.

Megígérte, hogy előkelő tisztességese hangot használ bírálatában s soha el nem ragadtatja magát a közügyekkel össze nem függő térre és személyeskedésre.

Az Országos Hírlap pontról-pontra beváltotta ezeket az ígéretek s már eddig is oly mértékben nyerte meg a közönség pártfogását és tetszését, hogy az szinte páratlan ily rövid idő alatt a journalistika történetében. Ebből meríti erejét, hogy a jövőben még fokozottabb, még tökéletesebb módon feleljen meg annak, amire fogadalmát tette.

Az „Országos Hírlap“ a most folyó érdekes regény után a legközelebbi évnegyedben a

„Trilby“ híres szerzőjétől:

Georges du Maurier-től kezd meg a

„MARS LAKÓJA“

című regény közlését, mely rendkívüli szenzációt tett. Ezt követi a „Hagar fia“ című angol regény Hall Cain-tól. Közben

Mikszáth Kálmán tollából

közöljük a „Szamar“ című humoros elbeszélést.

Egyben tudatjuk olvasóinkkal, hogy karácsonyra nagy irodalmi ujdonság készül

„A KATÁNGHY NAPTÁR“,

melyet nagyságos Katángy Menyhért országgyűlési képviselő úr, a Napló-bíráló bizottság tagja írt és szerkesztett, választási költségeinek részben való behozásának tekintetéből.

Az „Országos Hírlap“ megszerezte a jeles hazafitól e naptárt kizárólag olvasói részére s mindazoknak, kik a jövő felében folyton előfizetői maradnak, bérmentve ajándékba küldi karácsony hetében.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— József főherceg Zimonyban. Több fővárosi lap közölte, hogy József főherceg e hónap 19-én jön le Zimonyba a 28-ik horvát honvédezed inspiczirozására. A lapok eme híre téves. A főherceg csak holnapután este érkezik és másnap a szemle után, külön hajón, át fog menni Belgrádba, Sándor szerb király látogatására. Ugyanasak arról, hogy a szerb tisztikar a zimonyi tisztikart ez alkalommal testületileg meglátogatná, amikor ezek egy dínérhez hívnák azokat meg — itt mit sem tudnak. A főherceg már 22-én Pancsovára megy szemleutját folytatni. Pancsován két napig marad, hol a város nagy ünnepélyességgel fogadja. Belgrádban is készülődnek József főherceget minél impozánsabban fogadni. A király a főherceget kocsiján fogja a hajóhoz visszakísérni.

A Baross-szobor. A Baross-szobor végrehajtó bizottsága ma délben Bráza Kálmán országgyűlési képviselő elnöklése alatt ülést tartott, mely alkalommal a szobor alkotó művésztől, Széchy Antaltól, átvették a szobor harmadik mellékalkaját, mely az Ipa-r-t jelképezi. Ez az alak is jól sikerült.

rült s kifejező módon jelképezi az ipari munkát. A szobor és a mellékalakok két hónap alatt teljesen átvehetőek lesznek s így jóval a leleplezésre kitűzött idő — október 9-ike — előtt teljesen készen fog helyén állani. A szobor környékének parkozására tehát majdnem egy hónapi idő marad. A bizottság kihajtatott a szobor helyére s a felállított talapzatot, mint kifogástalant, át is vette. A szobortalapzatra egyetlen szóból álló felirat jön, ez a szó: **B a r o s s.**

— **Báró Wodianer Albert temetése.** Nagy pompával történt meg ma idősb báró W o d i a n e r Albert főrendiházi tag temetése. Az Arany János-utcai halottasháznál megjelent gyászoló közönség közt voltak: Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, Fabinyi Teofil valóságos belső titkos tanácsos, Mihajlovics miniszteri tanácsos, ifjabb báró Wodianer Albert, báró Harkányi Frigyes, Károly és János s a rokon Ferri és Nemes grófi családok tagjai. Testületileg, zászló alatt vonultak ki a központi katolikus legényegyesület tagjai Schiffer Ferencz pápai kamarás elnök, a vakok intézetének növendékei Pivár Ignác igazgató vezetésével, a fővárosi szegény-gyermekkert, a Paulai szent Vincze-egylet és az Órangyal jótékonyegylet tagjai. A beszterlést Schleich Lőrincz nagyváradi bíboros püspök végezte dr. Felner Antal oldalkanonok, Lollok Lénárd apátplébános és több kispap segédletével. Beszterlés után a koporsót a keleti pályaudvarba vitték, honnan ma este Gyomára szállították. Az elhunytat holnap délután két órakor helyezik örök nyugalomra a gyomai családi sírboltban. — A ravatalra az özvegy bárónő fehér nárcisz-koszorút tett a felirással: „Feltámadunk — Zsófia.“

— **Halálozás.** B é c s b ő l jelentik: L ő f l e r Ferencz akadémiai festő, aki különösen mint színházi és diszletfestő ismeretes, ma Weissenbachban meghalt.

— **Thuróczy Vilmos köszönete.** A következő sorok közlésére kérték fel bennünket: Boldogult ipam T ő t h Vilmos elhunytának lesújtó gyászese alkalmából hatóságok, testületek, intézetek és magánosok oly nagy számmal tisztelték meg részvétük nyilvánításaival, hogy képtelenek érzem magam arra miszerint a vigasztalásnak és a megboldogult drága emléke iránti kegyeletnek minden szavára szívem igaz érzése szerint minden egyesnek külön-külön válaszoljak és azért ez uton legyen szabad ugy a magam, mint családunk minden tagja nevében mindazoknak, akik mély bánatunkban részvétükkel felkerestek, jóleső hálás köszönetünket tolmácsolnom.

Nyitrán, 1898. június 17-én.

Thuróczy Vilmos s. k.

— **Áhír.** Néhány reggeli lap azt újságoita, hogy K a r l o v s z k y Endre országos levéltárnok, aki jelenleg Iglón a városi levéltárat rendezi, megőrült. Erre a hírre Karlovsky családja természetesen egészen elrémült, de a délelőtti folytatott táviratváltás megnyugtatta az aggódo családot, hogy az a hír nem mondott igazat. Karlovsky rendkívül ideges és könnyen izgatható természetű. Valószínűleg valami nagyobb felindulás hozta önkívületi állapotba és a tulbuzgó tudósítók siettek a rémes hír megtáviratozásával. Ennyi igaz az egészből.

— **A galicziai zavarok.** Lembergől és Krakóból a „N. W. T.“ utján ma is érkeztek hírek a galicziai zavargásokról. L e m b e r g b ő l azt táviratozzák, hogy a hatóságok minden erejüket megfeszítik, hogy a lázongásokat elnyomják. A hatóságok a legnagyobb figyelemmel különösen azt a mozgalmat kísérik, amelynek czélja az, hogy keleti Galicziában a r a t á s i s t r i k e t szervezzen. Hír szerint a Stojalovszky-párt hívei, a radikális ruthének a mozgalom vezetői. Attól tartanak, hogy a mozgalom az egész országot hatalmába keríti. — K r a k ő b ő l a következőket jelentik: A jaroslai fogházban 250 ember van becsukva. Legtöbb a környékbeli köolajbányák munkása, s többi parasztember. Utóbbiak közt föltűnő sok a jómódu ember. Egyiküknek 40.000 forintnál többet érő vagyona van.

— **Az állatkínzás ellen.** A főkapitány rendeletet bocsátott ki az állatok védelme érdekében. Építkezéseknél ugyanis az alpmunkálatok közben irtózatossan megkínózzák a lovakat, amikor a mélyekben fekvő helyekről kiszállítják a földet. A főkapitány ennek megállítására elrendelte, hogy minden ilyen munkálatnál a vállalkozó a gödörből az utcaszintig deszkából dobogót csináltasson, hogy így megakadályozzák a kocsik besüppedését s ezzel a lovak kínzását. Az állványok összedülését csak későbbi időkben fogják megakadályozni.

— **Rabló cigányok.** A főváros közvetlen közelében ma délután olyan vakmerő rablótámadás történt, mely az olasz brigantik tetteit juttatja az emberek eszébe. Az eset a következő: F e s z t Gyula aranyozósegéd ma délután kísértelt barátjánévvel, W e i n b e r g e r Rózával a promontori-utra. A Halász-csárda közelében utolérte őket az eső, de ők nem mentek már a csárdába, hanem összebujtak egy nagy fa alatt. Alig álltak ott egy negyedóra hosszat, mikor nekik robant négy cigány, akik a leányt a legbrutálisabban bántalmazták, aztán a fához kötötték őt és a leányt is és minden elszedhető tárgyat elvettek tőlük, a leánynak még a kalapját és a napernyőjét is. Mikor a rablók elfutottak, a fához kötöttek segítségért kiabáltak. Nagysokára odajött két paraszt, ezek kimentették őket kinos helyzetüktől. A kifosztott pár elpanaszolta a dolgot a rendőrségnél, ahol vizsgálatot indítottak a cigányok kinyomozására.

— **A pozsonyi Klariszsa-torony megmentése.** Hazánk egyik legbecsesebb műemlékének, az Árpád-kori pozsonyi Klariszsa-toronynak, a gót építészeti remekének stilszerű restaurálásához ma fogtak hozzá Pozsonyban G y a l u s mérnök és G u n s z t Márton képfaragó vezetése mellett. A tornyot teljesen lebontják s abban az alakjában állítják ismét föl, amelyben volt, mielőtt 1818-ban a tűzvész elpusztította. A 20.000 forinttal előirányzott költségeket a kormány a vallás- és tanulmányi alaphól fedezi.

— **Szökött katona.** G r e n e c z y Sándort följelentette a szobaasszonya, V a s Sándorné, hogy a szekrényét föltörte és hetven forint értékű különféle holmikat kilopott belőle. A rendőrök megtalálták Grenczyt és letartóztatták. A kihallgatáson kint, hogy Grenczy tényleges szolgálatban álló katonára és egy esztendő előtt megszökött Csernoviczban állomáscsozó ezredétől és azóta több lopást és csalást követett el. Fogvatartották.

— **A biciklizés áldozata.** D e s s e w f f y Miklós, fiatal tolecsvai földbirtokos, nem régen biciklizés közben lebukott. Esése következtében amputálták, és noha a műtétet sikeresen állta ki, tegnap éjjel az Erzsébet vörös-kereszt-kórházban váratlanul szívizélhűdésben meghalt. A szerencsétlen 29 éves fiatalember a férfiaság és magyar typus megtestesülése és ugy a zemplénmegyei, mint a fővárosi előkelő társadalmi körök közkedveltségű tagja volt. A beszterlés hétfőn délután 3 órakor lesz a vörös-kereszt-kórház halottas házában, a temetés pedig e hónap 21-én, kedden délután öt órakor Tolecsván, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

— **A papné.** Szerbia Prokuplje nevű községe határában az ottani görög-keleti papot, Ilics Jefeimet agyonverve holtan találták. A pápa a szomszédos helységbe ment lovon, hogy ott misét szolgáltasson. Utközben, a hegyes erdőben, három ember tört elő és a lelkeszt lovaról lerántotta és agyonverte. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a borzalmas tettet a pápa felesége és vele tiltott viszonyban élő szeretője és ennek czinkostársa kövezték el. A gyilkosokat elfogták.

— **A száguldó guillotina.** E czim alatt immár állandó rovatot kell vezetnünk. Alig mulik el hét, amikor a villanyos által okozott szerencsétlenségek és elgázolások elő nem fordulnának. Tegnap újabb ilyen szerencsétlenség történt. A villanyos a köztemető-uton egy munkásnak látszó, körülbelül 30 éves embert gázolt el. A szerencsétlent a kerekek a felismerhetetlenségig összemorzosták. Zsebében az irások között Mészáros István névre kiállított munkásigazolványt találtak. A kalauz azzal védekezik, hogy szabály-

szerűen csepengett. Ma éjjel is történt egy elgázolás, amely szintén halállal végződött. A külső váci-ut és Csángó-utca sarkán ütött el a villamos egy napszámot, akinek nevét még nem tudják. A szerencsétlen ember rögtön meghalt. A rendőri kihallgatáson több tanu állította, hogy a kalauz csepengett, a napszám az azonban részeg volt.

— **Munkás gyűlések.** Két nagyobb munkásgyűlés volt vasárnap a fővárosban: a vasmunkásoké és a kocsisoké. A vas- és fémmunkások délelőtt 11 órakor tartották meg gyűlésüket a kertész-utca 85-ik szám alatt, a Jablonszky-féle vendéglő nagy termében. Teszarsz Károly volt az első szónok, aki foglalkozott a rendőrségnek legutóbb a munkásokkal szemben elfoglalt álláspontjával. A rendőrség, mondá Teszarsz, üldözi a munkásokat, akár van rá ok, akár nincs. A lakatosok ipartestülete előtt minden vasárnap razziaát tart, holott erre a l e g c s e k é l y e b b ok sincs. Ahol csak teheti, elfogat számos munkást és olyan bűnök elkövetésével vádolja őket, aminőket azok nem követtek el. Lassankint meghonosítja a tolonczrendszert a tisztességes munkások részére is. Minden héten he kell vonulnia a tisztességes munkásoknak a tolonczházba néhány napra s egy szobában kell tartózkodniuk a csirkefogókkal, betörőkkel. Ez a gonosz társaság elrontja aztán a tisztességes elemeket is, mert legjobban ragad a bűn az emberre. Éles szavakkal kel ki a rendőrség ellen, mire a rendőrség jelenlevő tisztviselője közbeszól:

— Kérem, megtiltom, hogy a rendőrség eljárását kritizálja...

Most W a n c s á k János, B u z a Tivadar, W e i s z h a u s z Ödön és S t e r n Ferencz szólnak föl. W a n c s á k végül azt a határozati javaslatot fogadtatja el a gyűléssel, hogy a segédek vegyék ki az ipartestület kezéből a munkaközvetítést is maguk kezéjük. A határozati javaslatot elfogadták. — A kocsisok és fuvarosok szakszervelete, ma délután 3 órára hívott össze gyűlést a Lipót-kört 8-ik szám alatt. A tárgy volt: Tagsági díjak befizetése. A munkakönyvek kiváltása. Választmányi tagok választása. A gyűlés, melven K r a u s z Mihály volt az előadó, azt határozta, hogy minden tagja az egyesületnek 15 nap alatt köteles kiváltani a munkakönyveket, mert különben a hatóság fogja eszközölni a kiváltást. A gyűlésen mintegy 150-en voltak jelen.

— **A tanfelügyelők öröme.** Kellemes meglepetésben részesítette a kultuszminiszter a tanfelügyelőket. Ami ellen annyit panaszkodtak s ami a legfőbb akadálya volt mindig, hogy tulajdonképeni hivatásuknak, az iskoláztatásoknak éljenek, a s t a t i s z t i k a a jövő tanévtől fogva nem fogja terhelni vállalkat. A kultuszminiszter ugyanis elrendelte, hogy a tanügyi statisztikai adatoknak beszerzését és feldolgozását ezentul az új országos statisztikai hivatal végezze.

— **Megöltött gyermek.** A pozsonymegyei Vereknyn a 14 éves Csölle János öccsével kiment az erdőbe, hogy babkarókat vágjon. Szerencsétlenségére épen arra vetődött Szabó József erdőőr s már messziről káromkodva kiabált a két gyerekre, kik ijedtükben futásnak eredtek. Szabó erre lekapta a puskáját és utánuk lőtt. A sörét Csölle János hátába és lábszárába furódott. Életveszélyesen megsebesülve hozták a pozsonyi kórházba.

— **Tragédia a fogházban.** B a m b i n s z k y Róbert már vagy öt hónap óta ül vizsgálati fogházban az alkotmány-utcai törvénykezési palotában. Minthogy ügyében a vizsgálat már előrehaladt, ma már bebocsátották hozzá a feleségét. A szerencsétlen asszony, mikor meglátta összetört, sápadt férjét, heves szivgyöresöket kapott. A mentőkkel kellett hazavitetni. Otthon még a délután meg is halt.

— **A „Pique-dame“-társaság.** Tizenhárom évvel ezelőtt egy wistebő társaság elhatározta, hogy a játékból származó nyereséget mindaddig tőkésíti, míg négyezer forint lesz belőle, amely összegnek kamatai elegendők egy árva eltartására. Ennek a társaságnak tagjai: Bajza Lajos vasúti főmérnök, Bexheft Mór nyugalmazott vasúti vezérfelügyelő, Bielek Miksa műegyetemi tanár, Fleischer Péter tűzészázados, Forscher Adolf vsúti főfelügyelő, Horváth Mihály ügyvéd, Joób Károly takarékpénztári igazgató, Kéler Napoleon építész, Kéler Zoltán ügyvéd, Zsemberny Kálmán királyi ítélőtáblai bíró, Zimmermann vasúti főmérnök. Tizenhárom év alatt összegyűlt a

4000 forint s tegnapelőtt szép ünnep keretében Kéler Napoleon a Pique-dame társaság nevében átadta az alapító levelet Kovácsi Sándor országgyűlési képviselőnek, az országos protestáns árvagyógyintézet elnökének. Az alapítványos helyre a társaság ki is jelölte az országos protestáns árvaházba felveendő árvát. Ugyanez alkalommal bucsut vettek az árvaházból kilépő növendékek az intézettől. Brocskó Lajos igazgató szép beszédet intézett hozzájuk, mely után a kilépők nevében hálájukat fejezték ki Weisz Kornélia, ki mint okleveles tanítónő hagyja el az intézetet, melynek 8 évig volt növendéke és Király Tibor IV. osztályos gimnáziumi tanuló, aki ösztöndíjából négy éven át 400 forintot gyűjtött össze. Az ünnep után a Peque-dame-társaság gazdagon megvendégezte az árvákat.

— **Elfogott zsebtolvaj.** K l e i n Márton kávésnéje tegnap a városliget egyik mutatványos bódéjába tért be. Míg az előadásra figyelt, a mellette ülő Szekmarján György urasági inas kilopta a zsebéből az erszényt. Kleinné azonnal észrevette s a már menekülő tolvaj után szaladt s a járó-kezők segítségével sikerült is őt elfogni. Az erszényt azonban futás közben eldobta s aztán még ő tiltakozott a gyanúsítás ellen. Ez természetesen nem használt, hanem bekisérték a rendőrséghez.

— **Az anya sirjánál.** Mikor nemrégiben meghalt V e r e s s Sándor és vagyonát három egyenlő részre osztotta, özvegye és két kereskedő-fia részére, a nagyobb fiu, Géza, egyre keveselte a rája esett részt. Azzal vádolta anyját, hogy befolyásolta az apát a végrendelezesnél és bírói uton is megtámadta a végrendeletet. Célját azonban nem érthette el. Tegnapelőtt meghalt az anya, még mietőt történt volna valami a végrendelet pörében. Ma délután volt az anya temetése a rákos-kereszturi temetőben. Az ismerősök és rokonok közül nagyon sokan álltak körül a sirt, a fiatalabb fiu azonban nem akart odamenni.

— Nem megyek oda, mondta, míg anyám gyilkosa ott van.

Bátyja erre iszonyu haragra lobbant és arculütötte öcsését. Erre aztán nagy verekedés keletkezett köztük, úgy, hogy a gyászoló közönség alig tudta őket szétválasztani.

— **Verekedő napszámosok.** Gyurits József, Domonyik János és Billner Antal napszámosok jó ideje együtt laktak a szent-andrei-uton. Eddig békésen megfértek egymással, tegnap azonban valami csekélység felett összezdördültek, majd összeverekedtek. Eközben Billner két lakótársát annyira összeszurkálta, hogy a kórházba kellett őket szállítani. Billnert a rendőrség letartóztatta. — A Hungária-ut egyik mellékutcájában ma reggel Halka János napszámost eszméletlen állapotban, vértócsában találták. Beszállították a Rókus-kórházba. Állítólag tüzerekkel veszett össze.

— **Ös-Budavára ma, hétfőn, rendezi a második rózsá-ünnepélyt,** mely alkalommal a két nagy varieté-előadásban az ujonnan szerződött művészek fognak fellépni, ugymint Tejeró Rosita (Sevilla csillaga) spanyol táncosnő, Blavot francia excentrique-duett a villamos számmal, Littl Parkins és Miss Lucia zenebohócok. Megemlítjük még, hogy Taccianu Sándor, az általánosan kedvelt nőimitator az estén egészen új műsorral fog fellépni.

Napirend.

N a p t á r : Hétfő, június 20. Római katolikus : Szilvér ap. — Protestáns : Szilvér. — Görög-orosz (június 8.) Teodor er. — Zsidó : Sivan 30. Rosch Chod. — Nap kél 3 óra. 47 perc, nyugszik 7 óra 44 perc. — Hold kél 3 óra 37 perc éjjel, nyugszik 8 óra 46 perc este.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Iparművészeti múzeum zárva.

Nemzeti múzeum természettajzi tára nyitva dé. e. 9—1 óráig. Többi terei 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-től 1-ig, délután 3-tól 5-ig.

Természettajzi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körút 4.)

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva 8—12-ig.

Deák-mauzóleum a kerpesi-uti temetőben nyitva este 5 óráig.

Rovargyűjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9—1-ig.

Az új országos kupolacsarnok megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépődíj mellett.

Múzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Elpusztult községek.

(Távirati tudósítások.)

A magyar állam területének két virágzó községét törölték ki két nap alatt az elemek a községek sorából. Egyiket az orkán dulta föl és hordta szét évszázados főúri kastélyával együtt, másikat a pusztító tűz hamvasztotta el, úgy, hogy az épületeiből hirmondónak sem hagyott egyet is.

Tudósításaink a két katasztrófa részleteiről itt következnek:

Gyóres, június 19.

A torda-aranyosmegyei Felső-Detrehem községet az orkán elpusztította. Ég felé meredő csupasz, csonka falak, romokba hullt épületek szétszórt maradványai, itt-ott az utcán egy-egy gerenda, darabokra szaggatott házfödélek mutatják a pusztító szélvihar nyomát, mialatt a lakosság hajlékától megfosztva, az időjárás szeszélyeinek kitéve, az utcákon, a kertekben s egy-egy megmaradt élőfa alatt rögtönöz magának ideiglenes menedékhelyet.

Pénteken, e hó 17-én virradóra történt a borzasztó katasztrófa. Az esti órákban csendes, termékenyítő eső áztatta a földet. Az eső azonban egyszerre elállt és iszonyatos zugással erős szélvész indult. Kicsavarta a fákat a földből, a vastagabb törzsoket derékban törte ketté, az épületeket egész kiterjedésükben rázta, szaggatta, döntögette s háromnegyed órával később, amikor már teljesen föl volt dülva az egész község, felhőszakadás követte az orkánt. Magas vízáradat söpörte végig az utcákat, a mezőket s amit a szélvész széjjelszórt, azt a víz-ár magával sodorta.

A báró Kemény-család régi büszkesége, a felsődetreheimi kastély lakatlanul, üresen, tető nélkül hirdeti a vész erejét a falu fölött. Pusztító tűzvész nem éktelenithette volna el annyira, mint az iteletnapjának ez a szélvihara. Födeléből alig maradt egy pár gerenda, kéménye összeomlott, tűzfala ledől és romokban hever. Melléképületeit, mintha a föld nyelte volna el, csak egy-egy üreg mutatja a kitépett, óriási épületezőlőpök helyét.

Dirib-darabra szedte és széjjelszórt a vihar a báró Kemény-család tisztalakának összes melléképületeit úgy, hogy a mai napon vidékről hozott ötven munkás egyebet sem tesz, minthogy a 100—200 méternyre elhajított s fönnakadt gerendákat, oszlopokat, földdarabokat hordja össze. Összedől az egész nagy istálló s a marhaállományt csak jelentékeny sérülésekkel lehetett a romok alól kimenteni.

A község többi, kevésbé szilárd épületei még jobban szétmentek. Födélek, falak, négy-ötfele röpültek, omlottak, dűledeztek. Magtáraknak, csűröknek, istállóknak, kazlaknak, sertésólaknak csupán a helye maradt. Az egész faluból alig maradt egy-két épület kisebb sérülésekkel, azok is a kedvezőbb fekvésnek köszönhetik, hogy a végső pusztulástól megszabadultak.

A kár így hirtelen megállapíthatatlan. Hozzáértő gazdák mondják, hogy huszezer forintot okvetlenül meghaladja.

Vereskő, június 19.

Sumjácz gömörmegei garamvölgyi község, amelynek 45 lakóházát és 80 gazdasági épületét hamvasztotta volt el e hó 18-án a tűz, a mai napon összes épületeivel egyetemben teljesen romokban hever egy újabb katasztrófa következtében.

Százhuszonöt esztendőn keresztül egyetlenegy tüzeset sem volt a községben e hó 18-ig. A község nagyrészt akkor is megmentették a szomszédos községek a Coburg hercegi tisztikar vezetése mellett. Másnap, pénteken, 17-én délután két órakor azonban ismét tűz ütött ki és a roppant szélviharban csak az első félóra alatt 140 lakóház és 300 gazdasági épület égett koromná.

Egyetlenegy tűztenger volt az egész falu, bihetetlen gyorsasággal nyelve el, emésztve föl mindent, amit az emberek kezemunkája, szorgalma tettekessége teremtett. Elhamyadt a templom, megolvadtak a harangok, földig égtek az iskolák, a község háza s a virágzó község helyén ma már csak egy koromfekete föld terület, amelyen 8000 em-

ber sir, bolyong és keresi a maga tűzhelyének a nyomát.

Eddig is küzdött az inséggel a falu népe; de most a legutolsó falat kenyere is elpusztult. Háromszáz apró gyermek kér az anyjától kenyeret. De kenyér nincs. Az emberek tormalevelet szedgetnek, azt főzik meg s így próbálják éhségüket csillapítani.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Ristori rediviva.** Ristori Adelaide csakugyan kitette magát az utazás minden kényelmetlenségének és elment Turinba, hogy — mint maga mondá — még egyszer lássa diadalainak színhelyét, a szinpadot. A Cavignano-színház zsufolásig megtelt Turin legelőkelőbb közönségével. Mikor a tiszteletre méltó matróna kilépett a szinpadra, a taps orkán-szerűen és percekig zugott. Azután siri csönd! Ristori elkezdte szavalni Dante „Pokl”-nak ötödik énekét. Az üdvivalgás, amely a szavaltat befejeztével kitört, szinte leirhatatlan. A hallgatóság körében persze nagyon sokan voltak, akik Ristorit csak most, mint matrónát látták először és már csak meggyöngyült organumát hallhatták, de szavaltata őket is elbájolta. A koszorúk, bokréta és virágszálak egész felhőszakadása csapott le a művésznőre és Ristorinak újra meg újra meg kellett jelennie a tomboló közönség előtt. Utolsó szavai ezek voltak: „A közönség szeretetének emléket híven meg fogom őrizni a sirig, amelyhez már oly közel állok . . .”

* **Magyar festő a Szalonban.** A párisi Champs Elysées-i szalonban L á s z l ó Fülöp is képviselve van két női arcképpel. A francia kritika kiemeli, hogy a portrait-k nagyon temperamentumos kézzre vallanak.

* **Uj színház Hódmezővásárhelyen.** A hódmezővásárhelyi új színház augusztus elsején megnyílik. Ünnepi díszelőadásul „A falu rossza” kerül színre Finum Rózsi szerepében Blaha Lujzával.

FŐVÁROS.

(Gimnázium Kőbányán.) A tizedik kerület gimnáziumot kér. Már is több lakója van, mint sok főgimnáziummal, főreáliskolával egyaránt dicsekedő városnak és a népesség száma évről-évre szaporodik. Most nagy öröm érte Kőbányát, régi vágyakozása teljesedőfélben van. Wlassics Gyula vallás- és közoktatási miniszter — ahogy mondják — már a jövő évi költségvetésbe félmilliót vesz fel az iskola céljaira, F e b é r Ipoly pannonhalmi főapát pedig hajlandó arra, hogy az új tanintézet-hez a szent Benedek-rendből küldjön tanárokat. A kőbányai polgárság ma délben a kaszinóban dr. Ö r l e y Lajos elnöklése alatt nagygyűlést tartott s elfogadta dr. T ó t h László indítványát, amely szerint Kőbánya polgársága örömmel veszi tudomásul a gimnázium létesítését és a Benedek-rend közreműködését, köszönetét tolmácsolására a miniszterhez és a főapáthoz küldöttéget küld. Ezután a nem-katolikus felekezetek képviselői szólaltak fel egyenkint és a maguk részéről is örömmel járultak ahhoz, hogy a gimnáziumot a Benedek-rend vezesse. Végül köszönetet szavaztak dr. T ó t h Lászlónak és S z a b ó Károly tanácsosnak, akik legtöbbet fáradoztak az új gimnázium létesítésén.

VIDÉK.

* (Jubiláló jegyző.) M a k a y Miklós, Szabolcs-vármegye Eszény, Szalóka és Ágtelek községeinek körjegyzője e hónap 18-án ülte meg jegyzői működésének harminczadik évfordulóját. A jubiláló körjegyzőt a tiszai járás jegyzői kara élénk ovációban részesítette, kartársai pedig értékes arany tollal és ezüst tintatartóval lepték meg. Báró Feilitzsch Berthold főispán és Mikecz János alispán rendkívül megleghangu üdvözlő iratot intéztak hozzá.

* (Rabbi-bekötés.) M i s k o l c z o n — mint levelezőnk táviratozza — ma iktatták be tisztségébe a hatóságok képviselői és a notabilitások jelenlétében dr. S p i r e Salamon, a miniszter által meg erősített magyar hitvallókat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A kritika joga. Annak idején megemlékezünk arról, hogy Jules Lemaitre a „Revue des deux mondes”-ban kedvezőtlenül nyilatkozott Dubout „Frédégonde” című szomorujátékáról. A szerző erre a bírálatra „helyreigazítást” küldött be az újsághoz, de a lap szerkesztője, Brunetiére akadémikus, azt nem adta ki. Emiatt Dubout pört indított Brunetiére ellen és a két alsóbb bíróság kötelezte a szerkesztőt Dubout nyilatkozatának közzétételére. Az ügy a semmitőszék elő került, amely tegnap az alsóbb bíróságok ítéletét elvetette és eszerint Brunetiére nem tartozik kiadni a drámáiról „helyreigazítását.”

— A furlangos szobaleány. Sokat beszélnek a cselédek együgyűségéről és hiszékenységről, de a bécsi semmitő-törvényszék tanúsága szerint viszont olyanok is vannak a szobalányok között, akik meg a gazdájukat tudják mesés módon az orránál fogva vezetni. Sulig Philoméne a neve annak a szemreváló szobalánynak, aki 1894-ben lépett Gorosdanovics Antal görzi lakos szolgálatába és rövid idő alatt igen nagy mértékben megnyerte egy gazdája, mint asszonya bizalmát. Gorosdanovicsokhoz bejáratos volt egy régi ismerősük, egy báró Lichtenberg. Ettől az urtól hallott valamit családjának egy kitagadott tagjáról, s ehhez a néhány szóhoz fűzte a következő mesét, amelylyel, — a nagy bizalom segítségével — alaposan rá tudta szedni gazdáját. Egy napon azzal állított be Philoméne a Gorosdanovics-párhoz, hogy a Lichtenberg-családnak egyik elűzött tagja nem csak a családja, hanem mindazoknak élete ellen tör, akik jó viszonyban vannak velük. Nagyobb nyomaték okáért hozzátette:

— Sohasem lehetnek biztosak, hogy mikor öli meg önöket a boszúálló ember tőre, vagy mérge.

Elmondott még egy hosszú rémséges történetet, amitől annyira megijedt a két öreg, hogy megszöktek Arcóba, Philoméne kisasszonyt pedig nagyobb összeg pénzzel otthagyták — házörzönek. A szobaleány pompásan érezte magát a ház urnőjének szerepében, de néhány hónap múlva megunt a görzi magányt és egy napon rettenetesen izgatottan állított be gazdáihoz Arcóban. Elbeszélte, hogy a védelmükre kirendelt és utban levő bécsi detektívektől értesült róla, hogy az elűzött Lichtenberg nyomukban van és egy szintén elűzött Welsersheimb nevű gróffal szövetségbe készül a merényletre. A megremült öregek rögtön összepakoltak és továbbutaztak, Philoménet pedig nagyobb összeggel megajándékozták és hátrahagyták az arcói villa őrzetére. Az agyafurt leány, mikor látta, hogy minden terve kedve szerint sikerül, igen jól mulatott Arcóban, ahol szintén ő volt a ház urnője. Mikor a pénze elfogyott, sürgönyözött gazdáinak, hogy vigyázzanak, mert a merénylők nyomukban vannak s hogy küldjenek pénzt. Gorosdanovicsék erre megint küldtek neki pénzt, aztán továbbutaztak, egyre rettenetes aggodalomban, hogy a gyilkosok utóférik őket. Egy jó barátja, akinek elbeszélte a dolgot, elárulta Gorosdanovicséknak. A rászédett öregek erre visszajöttek Arcóba és följelentették a ravasz leányt. Philoménet elfogták és Reveretóban zsarolás miatt esküdtök elé állították, ahol két szentendi fogásra ítélték. A bécsi semmitőtörvényszék nem zsarolás, hanem család vétségét állapította meg, az ítéletet azonban helybenhagyta. A hiszékeny házaspár persze szörnyen resteli, hogy ilyen könnyűszerrel rá lehetett őket szedni.

— Akik nyugtákkal fizetnek. Ez alatt a cím alatt 3-án megjelent közleményünkre vonatkozólag arról értesítene bennünket, hogy Balla Mihály vasúti segéd-tisztviselő Nyakó Ilona vendéglősné ellen zsarolás, becületsértés és rágalmazás miatt az ügyészségnél a bünvádi feljelentést megtette.

— Talárt a bírának! Tegnap közleményünkre vonatkozólag ma arról értesítene bennünket, hogy a budapesti ügyvédi kamara választmánya legutóbb már állást foglalt a talár-viselet mellett. E tárgyban különben a mai nap folyamán a következő leveleket vettük:

Tekintetes szerkesztő ur!

„Talárt a bírának” cím alatt, dr. Gutius jeles és öltetes tollából kikerült cikk minden egyes

sorát aláírom, mert meggyőzően mutatja ki az ünnepies megjelenés szükségét a bírói sorompón belül, de az előtt is. Talárt a bírának, de talárt az ügyészeknek és ügyvédeknek is, hogy a kölcsönös megbecsülés és kötelező figyelem és előzékenység szükségére a büntető jogszolgáltatás minden egyes tényezőjében felkeltessék s erre kötségtelenül a legalkalmasabb eszköz az egyenruha, mely az erkölcsi egyenlőséget juttatja kifejezésre, melyről nálunk még nagyon homályos fogalmak vannak igen sokaknak. Nem fogunk tanui lenni azoknak a nemcsak boszantó, hanem igen gyakran bántó, bár komikumban nem szükkölködő jeleneteknek, amiket mind süröbben hallunk felpanaszolni és a külső ünneplésség jelentős mértékben fog hozzájárulni a tárgyalás vezetésének nemcsak erélyéhez, hanem megérleléséhez egy minden ízében elfogulatlan és belső értéket képviselő, tiszteletet keltő bírói meggyőződésnek. Ne legyen az egyenlőség fogalma büntető jogszolgáltatási téren üres, kongó frázis, hanem öltözzön az ige testet, a bíró, az ügyész és védő viseljen talárt, amelynek és ezáltal a maguk egyéniségének az erkölcsi értékek is meg fogják tudni szerezni.

Dr. Keszits Antal.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nagybecsű lapjának mai számában „Talárt a bírának” felirattal megjelent cikkhez, engedje meg, hogy néhány, habár igénytelen megjegyzéssel én is hozzájárulhassak. A kifogyhatatlan humoru Gutius eddigelé az igazságszolgáltatás dőreségeit ostromozta, ezeket üldözte nemes gunnyal és éleslátásra valló megjegyzéseivel. Lelkesedéssel üdvözljük őt azonban mai cikkéért, melyben az igazságszolgáltatásunk tekintélyét, méltóságát érintő eszmét vett fel tollára. Amint eredménytelenül sürgettek tekintélyes jogászok, aminek érdekében a törvényhozásban minden esztendőben sikertelenül felszólalnak egyes törvényhozóink, azt kivihattja a mi Gutiusunk kedvelt tollának mindig figyelmeztető szellemességével.

Aláírjuk bizonyára mindannyian a cikket, való és igaz annak minden sora. A magam részéről a tekintetes szerkesztő ur engedelmeivel csak azzal akarnám kiegészíteni Gutius lelkes felhívását, hogy: „Talárt a bíróságnak”.

Ne csak az egyes bírák öltsek magukra a tisztüket jelképező, hivatásuk magas tisztóságát már külsőleg is kifejezésre juttató tisztes talárt; hanem a modern igazságszolgáltatásban a bíróságot kiegészítő másik két egyenjogú közeg: a vád- és védelem is.

Ugyanazok az okok és érvek, melyek a bírák részére követelik a palástot, ugyanazok szólnak, sőt a védelem szempontjából még nyomatékosabban, ezek részére is. Ne csak azzal juttassák kifejezésére a vád és a védelem külsőleg is elismertetni kívánt egyenjogúságát, hogy egyenlő nagyságu pódiumon ülnek; tünjön ez ki, ragyogjon ez fel már a talárban is, mert a méltóság és tekintély hiánya a védelemet nem csak az udvariatlan és a bíróság tekintélye iránt elfasult közönség részéről éri, néha, sőt legérzékenyebben a védelem függetlenségét, tekintélyét és egyenjogúságát nem respektáló bíróság részéről is. Gutius küzdjön ezért is.

Dr. Káldor Gyula.

SPORT.

+ Országos kerékpárverseny. A nagybecsű kerékpár-egyesület július 3-án országos kerékpárversenyt rendez. Arany és ezüstérmék, valamint tiszteletdíjak kerülnek kiosztásra. A versenyre nevezni június 30. este kilencz óráig lehet.

+ Német ló a Freudenauban. A graditzi porosz királyi főménes ismét expedíciót tervez a Freudenauba. A szeptember 18-án döntésre kerülő Jubileums-Preis-ban ugyanis a 4 éves Kirsche, ha valami közbe nem jön, bizonyos indulónak tekinthető. Kirsche jelenleg egyiké Németország legjobb kanczáinak és mindenesetre komoly vetélytárs lesz a 40,000 koronára.

+ A Dreher-istállóból egyetlen egy ló sem megy Sarajevoba. Dreher Antal valamennyiért bánatot jelentett. A Császárdíj mezőnye napról-napra jobban összezsugorodik. Legújabbban törölték a

díjból Crampont, amelynek indulása pedig mindenesetre hozzájárult volna az értékes futam érdekességéhez.

+ Gazdák versenye. A szegedi gazdasági egyesület ez évi lóversenyét — mint Szegedről jelentik — má tartották meg nagy érdeklődés mellett. Az első díjakat Dobó Imre, Szél Gergely és Dobó János szegedi gazdák pompás félvér lovai vitték el. Az akadályversenyben a hölgyek díjért Viszkidénszky Géza huszár főhadnagy érkezett be elsőnek Melyko Endre lovával. A versenyeket a szegedi honvédszázár altisztek érdekes vadászversenye zárta be.

+ Kassai versenyek. Kassán ma kezdődnek meg a lóversenyek. A mai versenyeket, noha esős volt az idő, nagy közönség nézte végig. A részletes eredmény a következő:

I. Tiszti vadászverseny. Három tiszteletdíj. Távolság 3200 méter.

L a u n e (Guzman tüzérhadnagy) küzdelem után másfél hosszal első, M a c b e t h (Zhorzsky hadnagy) második, L i s e t t e (Strausz főhadnagy) harmadik. Futott 7 ló.

Totalisateur: 5:14.

II. Földmívelésügyi Miniszterium díja. Díj 1500 korona. Távolság 4000 méter.

F e l s é g (Bárczay F. honvéd huszárhadnagy) biztosan három hosszal első, C s e h i (báró Eltz főhadnagy) második, két hosszal harmadik B u k s i (báró Szentkereszthy Pál). Futott 5 ló.

Totalisateur: 5:15.

III. Hadsereg-akadályverseny. Díj 100 arany. Távolság 4000 méter.

P a r i s i e n (Manasteriotti hadnagy), feltartva 10 hosszal első, G e n t r y (Pflugl hadnagy) második, öt hosszal harmadik V á n d o r (Calm Oszkár százados). Futott 6 ló.

Totalisateur: 5:25.

IV. Helyőrségi vadászverseny. Tiszteletdíj. Távolság 4000 méter.

M i g n o n I I. (Guzmann főhadnagy) könnyen másfél hosszal első, B u b o s (Bárczay hadnagy) második, négy hosszal harmadik F i g a r o (Elekes főhadnagy) Futott 6 ló.

Totalisateur: 5:14.

V. Magyar Lovaregylet díja. 1000 korona. Távolság 1800 méter.

C s e c s e (Jankovich Dezső) biztosan két hosszal első, N y i r i b i e s k á s (báró Eltz) második, tizenöt hosszal S p r i n g i n s f e l d (Burchard tiszthelyettes) harmadik. Futott 5 ló.

Totalisateur: 5:8.

A krakói versenyek befejezése.

(Távirati tudósítás.)

Krakóban ma véget értek a lóversenyek. A mai harmadik s egyszersmind utolsó versenynap eredménye, mint tudósítónk jelenti, a következő:

I. Vigaszverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter.

1. J a s k o l k a 51½ kilogramm, lovagolta Bulford S.
2. F a i s t o n c h e m i n 51 kilogramm, lovagolta Hyams.
3. T r i s t a n 56 kilogramm, lovagolta Bulford A.
Bírói ítélet: Könnyen három hosszal első, rossz harmadik.

Totalisateur: 5:10, helyre 25:24 és 24.

II. Einökl-díj. Díj 4000 korona. Távolság 2000 méter.

1. K r é t a 49½ kilogramm, lovagolta Gilchrist
2. M a r g o s z a 59 kilogramm, lovagolta Bulford A.
3. G r e t c h e n 60½ kilogramm, lovagolta Bulford S.
Futottak még: R i s i c o I I. 57½ kilogramm, lovagolta Hyams, T r e b e y i c s 51½ kilogramm, lovagolta Adams.

Bírói ítélet: Könnyen 2 hosszal első, egy és fél hosszal harmadik.

Totalisateur: 5:11, helyre 25:31 I., 25:41 II.

III. Lobzovi-díj. Díj 10.000 korona. Távolság 1800 méter.

+ G á g e r l 49½ kilogramm, lovagolta Bulford S.
+ P a v o l i n 49½ kilogramm, lovagolta Hyams.
3. V é l o c e 48 kilogramm, lovagolta Gilchrist
Futottak még: B á t o r 62 kilogramm, lovagolta Adams. L' A s t r o 60½ kilogramm, lovagolta Huxtable.
Bírói ítélet: Hóltverseny az első helyre, 7 hosszal harmadik.

Totalisateur: 5:18 (Gagerl), 5:5 (Pavolin). Helyre 25:67 (Gagerl), 25:84 (Pavolin).

IV. Wawell-díj. Handicap. 4000 korona. Távolság 1800 méter.

1. H e b e 59 kilogramm, lovagolta Wilton.
2. I l i s 50 kilogramm, lovagolta Gilchrist.
3. T o l l 52 kilogramm, lovagolta Bulford A.

Bírói ítélet: Könnyen két és fél hosszal első, fejhosszal harmadik.

Totalisateur: 5:9, helyre 25:36 I., 25:43 II.

V. Sorsolási verseny. Díj 3000 korona. Tá-
volság 1600 méter.

1. A r a m i s 60 kilogramm, lovagolta Freyer.
2. K l e i n e 51 1/2 kilogramm, lovagolta Zangen.
Bírói ítélet: Feltartva tizenöt hosszal nyerve.
Totalisateur: 5: 8.

VI. Nagy nyári akadály-verseny. Díj 3000 ko-
rona. Távolság 4800 méter.

1. L i c h o 69 1/2 kilogramm, lovagolta Fibich ur.
Körüljárt a pályán.

VII. Bucsu-handisp. Díj 2000 korona. Tá-
volság 1200 méter.

1. L o n g c h a m p s, lovagolta Huxtable.
2. C a n d e u r, lovagolta Gilchrist.
3. G o l d e n R e s i d u e, lovagolta Hyams.

Futottak még: Domina, lovagolta S. Bulford, La
Marquise, lovagolta Adams, Kohanka, lovagolta Wilton,
Tilos, lovagolta Zangen.

Bírói ítélet: Biztosan 1 hosszal első, 1 hosz-
szal harmadik.
Totalisateur: 5 : 11, helyre 25 : 30 I., 25 : 59 II.,
25 : 36 III.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL

Nyílt kérdés méltóságos Hammersberg Jenő királyi
főügyész urhoz.

Méltóságod bizonyosan már olvasta, hogy a
büntetőtörvénykönyv 291. és 310. §§-ban mi foglal-
tatik. Hogy a gondatlanságból elkövetett emberölés
hivatalból üldözendő.

Méltóságod bizonyosan azt is olvasta, és bi-
zonyára sokszor olvasta, hogy a villamoskocsik itt
is, ott is elgázolnak és összezuznak egy-egy emb-
ert; stereotyp hír ez már a szerkesztőségekben
s a vége rendszeresen ilyenformán hangzik: „A
mentők elvitték a Rókusba, de utközben meghalt.”

Tegnap is, ma is egy-egy szegény munkás-
embert gázolt el a villamos és összezuzta minden
csontját.

Ezt méltóságod bizonyosan olvasta.

De miképp van az, mi még soha sem olvastuk,
hogy ebben a tárgyban valaha kriminális vizsgálat
lett volna?

Egy negyedik kíváncsi ember.

NYILT-TÉR.

Kiadó lakások augusztus 1-ére

Üllői-ut 18. sz. a. ujonan épült házban:

földszint	Bolt- helyiség 700 frt.	portállal ellátott, 2 nyílász.
I. emelet	Üzleti he- lyiség vagy lakás 1400 frt.	8 udvari szoba, 1 nagy 93 négyzet- méteres és 1 kisebb munkaközpont, elő-, fürdő-, cséledszoba, konyha, kamra, 2 kócsok, pince és padlász- sal, az udvari traktusban külön fe- dett folyosóval, direkt bejárattal a lép- csőházba.
II. emelet	Lakás 750 frt.	2 utcai szoba, 1 udvari szoba, elő- fürdő-, cséledszoba, konyha, kamra, kócsok, pince és padlászsal.
	Lakás 750 frt.	3 utcai szoba, elő-, fürdő-, cséled- szoba, konyha, kamra, kócsok, pince és padlászsal.
III. emelet	Lakás 700 frt.	2 utcai, 1 udvari szoba, elő-, fürdő- cséledszobával, konyha, kamra, kócs- ok, pince és padlászsal.
	Lakás 700 frt.	3 utcai szoba, elő-, fürdő-, cséled- szobával, konyha, kamra, kócsok, pince és padlászsal.
	Lakás 380 frt.	2 udvari szoba, előszobával, konyha, kamra, kócsok, pince és padlászsal.
	Lakás 340 frt.	2 udvari szoba, előszoba, konyha, kamra, kócsok, pince és padlászsal.

Utcái lakásokban gáz- és villamosvezetékek, parkéta
tapéta stb. Udvari lakásokban gázvezetékek, parketák
fedett folyosók, kertre nyíló kilátással.

KÖZGAZDASÁG.

Ganz és társa vasöntőde és gépgyár r. t.
A társaság hír szerint alaptőkéjét 4 1/2%-os elsőbb-
ségi kötvények kibocsátása útján szaporítani szán-
dekozik. E tőkeszaporítás állítólag azért történék,
mivel a társaság oly sok megrendeléssel van elhal-
mozva, hogy ezek teljesítése nagyobb tőkét igé-
nyel. Valószínű azonban, hogy a tőkeszaporítás
azért szükséges, mivel a társaság különféle alapi-
tásokban kezd részesedni, ahelyett, hogy tisztán
ipari üzeme keretén belül maradjon, amelynek jö-
vedelmzősége a kisebb alaptőke mellett is na-
gyobb volt, mint a nagyobb alaptőke mellett, amint
azt a legutóbbi évi mérleg is igazolta.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(51)

Írta: CROKER M. B.

Gordon Honor, mint mindig, most is
szép volt és elragadó; a kettő remek egy pár
volt és arcuk ragyogott az örömtől, mintha
bizonyos volna jövőendő boldogságuk.

— És tényleg harmincezer font volt az
évi jövedelme? Szappannal vagy disznóhussal
szerezte? Az bizonyos, hogy szegény ember
számára fényes parti.

— Persze, Brande anyó mindezt régen
tudta, mondotta Langrishe Ida a szomszédjának.
Sokkal ravaszabb, mint eddig hittük. Fi-
nom játékot üzött a vén anyó!

VIII.

Az éjjel világos volt, amikor Mark, Honor
rickshawja mellett lovagolva, elhagyta a klubhá-
zat. A leány legyezője Mark felöltőjének a zsebé-
ből kandikált ki.

Bizony, a shirani tarsaság nem volt
vak: kettőjük között rendben volt a dolog és
a legtöbb ember örült ennek. Brandeék bizo-
nyára nagy lakodalmat csapnak, már pedig a
lakodalom kellemes változatosság volt a bálók
és piknikiek között.

— Holnap reggel eljövök, mondotta Mark,
amikor bucsuzáskor elbocsátotta Honor kezét.
Holnap, tizenkettő előtt.

Brande Pel korán eltűnt a bátról, haza-
ment és már több óra óta aludt, amikor fel-
keltették. Ágya előtt ott állott a felesége gyer-
tyával a kezében. Frizurája kissé félre csuszott
köpenye még a vállán volt és arcza nagy iz-
gatottságot árult el.

— No, mi a baj? kérdezte Pel türel-
metlenül.

— Képzeld csak Pel, valaki, egy fiatal
ember átjött Sijnlából...

— Nos, és? kérdezte és felült ágyában,
mert azt hitte, hogy titokzatos ügyről van szó.

— Velük egy hajón jött, folytatta az
asszony, és azt mondja, hogy nem Waring,
hanem Mark a gazdag ember.

— Ezt valószínűleg vacsora után mon-
dotta, mikor részeg volt, gonyolódott Brande.

— Épenséggel nem! Később magával
Markkal beszéltem, aki mindent bevallott. En
boszankodtam, amiért így rászédett, de ő azt
erősítette, hogy nem volt rossz szándéka és
amikor már nagyon messzire fejlődött a do-
log, nem tudta, mit tegyen. Neki nagyon kel-
lemetlen a dolog.

— Az, hogy milliomos? Ugyan ki hiszi
ezt el?

— Holnap jókor eljő, hogy mindent el-
mondjon és ha jól értettem őt, hogy Honor
végett beszéljen veled.

— Mit jelentsen ez? kérdezte élesen Pál.

— No, te ostoba öreg, nem tudod el-
gondolni?

— De hiszen te mindig azt mondtad
nekem, hogy ilyesmiről szó sem lehet! mon-
dotta Brande s azután hangos nevetéssel hoz-
zátette: sőt mindig azt erősítgetted, hogy az a
fiatal ember fülig szerelmes beléd.

— Bolondság! Harmincezer font évi
jövedelme van! Tudod, hogy az éjjel nem hu-
nyom le a szememet.

— És azért az a te szeretetreméltó ki-
vánságod, hogy beszélgessek veled. Bizony ezt
a duplán töltött bombát eltehetted volna hol-
nap reggelre.

— Ez a köszönet, mormogta Sally, ami-
kor lassan bement a hálószobájába.

Éppen ebben az időben Mark cigaret-
tázva a szobájában ült. Előtte az asztalon
ott feküdt a legyező és egy táncrend. Sokkal
boldogabb volt, semhogy le tudott volna fe-
küdni és ezért inkább itt ült, gondolkodott,
nézte a füstkarikákat és légvárat épített. E
kellemes foglalkozásában szolgálójának belépése
zavarta meg.

A szolga lepedőbe volt burkolva, nagyon
álmosnak látszott és levél volt a kezében.

— Egy pakari hozta három órával ez-
előtt, mondotta, miközben átnyújtotta a nagyon
piszkos, összegyűrt levelet.

Végre itt volt az atyának várva-várt le-
vele, Mark felszakította és olvasta:

Kedves fiam!

Nagyon beteg vagyok. Ha még életben
akarsz találni, jöjj azonnal. E levél hozója majd
elvezet hozzám. Ne kassál.

Szerető atyád

Jervis H.

A levelet negyvennyolc órával előbb írták.

— Itt van az a szolga? kérdezte Mark.

— Igenis!

— Akkor szólítsd rögtön a lovászt, mond
meg neki, hogy azonnal nyergelje fel a barna
ponnyt és hogy ő is legyen kész az utazásra.
Az ország belsejébe utazom és husz perc
mulva indulnom kell.

A szolga hitetlenül hunyorgatott a sze-
mével.

— Téged nem viszlek magammal, foly-
tatta Mark, aki ezzel a nyilatkozatával nagyot
könnyített a szolgán. Valószínűleg csak néhány
nap mulva jövök vissza. Most hozd ide lovagló
öltözetemet, rakj össze néhány darab fehér-
neműt és ruhát, a szakácstól kérj kenyeret,
hust és azt is csomagold be. A hirodónak pe-
dig mond meg, hogy nemsokára készen vagyok
az indulásra!

Azután ismét kiült, elővette írómappáját
és néhány sort írt Honornak. Az első szerel-
mes levél volt ez, amelyet Honor kapott és
az első, amelyet Mark írt. Csak néhány sort
írt, melyben tudtára adta, hogy apja hívja őt,
de reményli, hogy még e héten ismét Shirani-
ban lesz. Amit a fiatal leány a levél olvasá-
sakor érezett, az félig öröm volt, félig fájdal-
om. Ujra és újra elolvasta, de nem eugedte
meg profán szemnek, hogy láthassa és nem
is lehetett volna tőle a levelet ellopni, mert
nappal magával hordta a levelet, éjjel pedig a
vánkosa alá tette úgy, hogy a hét vége felé
meglehetősen össze volt gyűrve.

Amikor reggel kilencz órakor megkapta
a levelet, az, aki írta, már néhány órányira
volt Shiranitól. Vezetője, egy szélesvállu
fizkő az itt használni szokott barna gyapju-
takaróba volt beburkolózva. A vidék gyönyörű
volt, de Jervis, aki egész más képeket látott
lelki szemei előtt, ezt észre sem vette. Tizen-
kettőkor megállott, hogy a barna pony néhány
óráig pihenhessen és délután négy óra felé az
utasok célhoz értek. A vad erdei ut, amelyen
eddig haladtak, hirtelen levezetett egy széles,
erdős völgybe, melyet három oldalról hegyek
körtettek, a negyedik oldalon pedig a sikra
futott. Az egyik mellékuton sűrű magas fűben,
melyben sok teherhordó pony és öszvér legelt
magas falhoz érkeztek, mely mellett mintegy
háromszáz méternyire haladtak, azután a szög-
letnél befordultak és megállottak egy nagy
kétemeletes ház előtt, amely épen olyan volt,
mintha Angolországból hozták volna oda.

A házon nem volt semmi szabálytalan
vagy festői. Az ablakosok egy vonalban ál-
lottak, a négyszögletű tetőn korlát volt és
csak a nagy veranda, mely az egész épületet
körülvette s mely amint látszott, csak később
épült, szakította meg a ház külsejének csupasz
egyhanguságát.

Mark egészen a lépcsőig jutott és itt
visszanézett kíséretjére; de ez már eltűnt volt
és közel-távol egyetlenegy embert sem lehetett
látani. A fiatal ember leszállott a lóról és fel-
ment a lépcsőkn. A verandán néhány tyukon
kívül, melyek itt nagyon otthoniasan érezték
magukat, nem volt elő lény. Egyáltalán a
verandáról inkább azt hihette az ember, hogy
egy benszülött kunyhóhához, mint egy angol
lakásához tartozik. Mark csodálkozva körül-
tekintett és három padot, egy csomó piszkos
ágyneműt, egy pár cipőt, egy hukát és egy
turbánt látott.

Az ajtó, amely nem volt befestve, de zár
sem volt rajta, tárva nyitva volt. Mark belépett
és nagy, sötét, nagyon piszkos helyiségbe ju-
tott, ahol három kecske mekegett feléje. Bal-
felől egy másik szoba nyílt, amely nagyban
hasonlított a verandához. Mark habozva meg-
állott és körütekintett, amikor egy mohame-
dán szolga lépett be. Nagy vörös turbán, ké-
nyelmes kék kabát volt rajta, nagyon tekinté-
lyesnek látszott, nagy feje és csodálatosan
vastag ajkai voltak.

